

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการสอนข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญสำหรับนักเรียนชาวเขา เพื่อเปรียบเทียบความคิดรวบยอดด้านความมีวิจารณญาณและความสนใจต่อข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญของนักเรียนชาวเขาที่เรียนด้วยกระบวนการสอนที่พัฒนาขึ้นกับนักเรียนที่เรียนตามปกติและเพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญของนักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการสอนที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนบ้านดงลอย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 ห้องเรียน แยกเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน กลุ่มควบคุม 20 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการสอนข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญสำหรับกลุ่มควบคุมซึ่งยึดตามแนวการสอนตามแผนการสอนย่อย สำหรับนักเรียนชาวเขากลุ่มพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 7 แผน แผนการสอนข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญสำหรับกลุ่มทดลองที่สร้างจากกระบวนการสอนข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญที่ผู้วิจัยคิดพัฒนาขึ้นตามระบบการสอนของคลอสไมร์ และริปเปิล (Klausmier and Ripple, 1971) จำนวน 7 แผน หนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษา เรื่อง ไทยมุง หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชุดรู้ข่าว-เล่า เรื่อง เล่ม 2 แบบทดสอบวัดความคิดรวบยอดด้านความมีวิจารณญาณต่อข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญ จำนวน 30 ข้อ และแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ผู้วิจัยเป็นผู้ทดลองสอนนักเรียนทั้งสองห้องเรียน พร้อมทั้งสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนด้วยตนเอง โดยสอนห้องเรียนละ 5 คาบ ต่อสัปดาห์ (คาบละ 20 นาที) เป็นเวลา 8 สัปดาห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางประกอบการบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. ได้กระบวนการสอนข่าว เหตุการณ์และวันสำคัญสำหรับนักเรียนชาวเขาที่มีลำดับขั้นตอนการสอน ดังนี้

1.1 กำหนดจุดประสงค์การเรียนการสอน

1.2 เตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในด้านการแบ่งกลุ่ม การทำสมุดสะสมข่าว การฟัง การอ่านและการเล่าข่าว

1.3 ดำเนินการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ตามลำดับขั้นของแผนการสอน ซึ่งประกอบด้วยขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุปและนำไปใช้ และขั้นประเมินผล ในขั้นสอนดำเนินการสอนตามขั้นตอนการสอนข่าวและเหตุการณ์ 5 ขั้น คือ การหาข่าว การกรองข่าว การรายงานข่าว การวิเคราะห์ข่าว และการสรุปข่าว

2. นักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความคิดรวบยอดด้านความมีวิจรรย์ญาณและความสนใจต่อข่าว เหตุการณ์และวันสำคัญสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. พฤติกรรมการเรียนข่าว เหตุการณ์และวันสำคัญของนักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการสอนที่พัฒนาขึ้น ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 การหาข่าว (การรวบรวมความรู้ข่าวสารและข้อมูล) นักเรียนมีการปฏิบัติในระดับมาก แหล่งข่าวที่นักเรียนสามารถหาข่าวได้ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ การสอบถามผู้รู้ และจากการพบเห็นด้วยตนเองในท้องถิ่น การฟังข่าวจากวิทยุหรือดูข่าวจากโทรทัศน์ นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติได้

3.2 การกรองข่าว (การคัดเลือกข่าว) นักเรียนมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด ประชานกลุ่มขาดการวางแผนปฏิบัติงาน นักเรียนในกลุ่มมีการเตรียมข่าว เสนอข่าว (เล่าข่าว) ให้ที่ประชุมกลุ่มพิจารณาคัดเลือก ข่าวที่เสนอเป็นข่าวที่มีประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่ นักเรียนในกลุ่มจะร่วมกันพิจารณาคัดเลือกข่าว

3.3 การรายงานข่าว นักเรียนมีการปฏิบัติในระดับมาก รูปแบบหรือวิธีการเสนอข่าวนั้น ได้แก่ การจัดป้ายนิเทศข่าวในห้องเรียน การทำสมุดสะสมข่าว และการเล่าข่าวในชั้นเรียน ซึ่งตัวแทนของกลุ่มจะเสนอข่าวต่อที่ประชุมโดยรายงานเนื้อหาสำคัญ ผู้รายงานข่าวจะรายงานด้วยเสียงชัดเจน และผู้ฟังมีมารยาทในการฟัง

3.4 การวิเคราะห์ข่าว นักเรียนมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด การวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและแหล่งของความรู้ข่าวสารข้อมูล โดยนักเรียนจะวิเคราะห์ประโยชน์ของข่าวประเภทและข้อเท็จจริงของข่าว มีการสรุปใจความสำคัญของข่าว แต่นักเรียนยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็นของความรู้ต่อข่าวสารและข้อมูล ในการตั้งคำถามและเสนอคำถาม ผู้รายงานข่าวเปิดโอกาสให้ผู้ฟังเสนอคำถาม ผู้ฟังแต่ละกลุ่มช่วยกันตั้งคำถาม ตัวแทนแต่ละกลุ่มเสนอคำถาม กลุ่มผู้รายงานข่าวช่วยกันคิดหาคำตอบ ผู้รายงานข่าวไม่ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3.5 การสรุปข่าว นักเรียนมีการปฏิบัติในระดับมาก คือ นักเรียนช่วยกันตอบหรืออภิปรายให้เข้าสู่จุดที่ต้องการสรุป โดยครูเป็นผู้นำการสรุปข่าว นักเรียนจะสรุปเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือและประโยชน์ของข่าว นักเรียนไม่ได้สรุปข้อคิดเห็นและเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาการสรุปข่าวโดยทั่วไปแล้วยังไม่ครบถ้วนและตรงประเด็น

3.6 การทำงานกลุ่ม นักเรียนมีการปฏิบัติในระดับมาก คือ นักเรียนเต็มใจในการทำงานกลุ่ม ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการปฏิบัติตามข้อตกลง มติของกลุ่ม นักเรียนส่วนใหญ่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่อกลุ่ม และไม่มี การวางแผนการปฏิบัติงาน

3.7 กิจกรรมที่เลือกปฏิบัติในวันสำคัญ นักเรียนมีการปฏิบัติในระดับมาก โดยเลือกกิจกรรมการจัดป้ายนิเทศ การบำเพ็ญประโยชน์ และการปลูกต้นไม้

3.8 ผลงาน จากกิจกรรมที่เลือกปฏิบัติ ผลงานของนักเรียนมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดคือ จัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับชั้นเรียน เสร็จตามเวลาที่กำหนด กิจกรรมที่จัดมีประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น และจัดกิจกรรมได้อย่างประหยัด

3.9 เข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น นักเรียนมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด คือ นักเรียนกล้าแสดงออกให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ยินดีและเสียสละในโอกาสอันควร เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญด้วยความเต็มใจ และสนุกสนานกับการเข้าร่วมกิจกรรม

อภิปรายผลการวิจัย

1. กระบวนการสอนข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญสำหรับนักเรียนชาวเขา จากการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำผลมาอภิปรายได้ดังนี้

ผลการพัฒนากระบวนการสอนข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญสำหรับนักเรียนชาวเขาทำให้ได้กระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ ของการเรียนการสอนถูกจัดไว้ให้มีความสัมพันธ์กันและส่งเสริมกันอย่างเป็นระเบียบเป็นระบบที่เกี่วข้องกับการวางแผนในการจัดการเรียนการสอน หรือการเตรียมการสอนให้เป็นระเบียบ ซึ่งครูจะต้องเตรียมในเรื่องจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาที่จะใช้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนและการวัดผลประเมินผล ทำให้ครูมีความพร้อมและมั่นใจในการสอนยิ่งขึ้น เพราะทำให้รู้ว่าสอนอะไร ให้เด็กได้เรียนรู้อะไร เรียนโดยวิธีใด และใช้วิธีการใดทดสอบ ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบข้อบกพร่องในการสอน และจะได้หาทางแก้ไขในการสอนครั้งต่อไป

แผนการสอนที่พัฒนาขึ้นเป็นแบบอย่างที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนระดับชั้นอื่นได้ โดยปรับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของนักเรียนแต่ละระดับชั้นและแผนการสอนยังเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนแก่ครู แผนการสอนเป็นเอกสารประกอบหลักสูตร ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนดำเนินการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร (สมนึก ลิ้มทอง, ชาตรี อายุวัฒน์ และอ้อม ประนอม อ่างใน มนธิรา ค่ำกลาง, 2532 หน้า 15)

ผลการนำกระบวนการสอนข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญไปใช้ พอจะสรุปลักษณะเด่นของกระบวนการสอนข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญได้ดังนี้

1.1 มีการเตรียมความพร้อมก่อนเรียน การเตรียมความพร้อมจะเตรียมในด้านการแบ่งกลุ่ม การทำสมุดสะสมข่าว การฟัง การอ่านและการเล่าข่าว ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจพร้อมที่จะเรียนเนื้อหาต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นการแก้ปัญหาทักษะการพูด การอ่าน และการเขียน แต่ทักษะการฟังยังคงเป็นปัญหาสำหรับการสอนข่าวและเหตุการณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเวลาที่ใช้ในการเตรียมความพร้อมด้านการฟังน้อยไป ไม่เพียงพอที่จะพัฒนาทักษะการฟังให้เกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ต้องอาศัยเวลาในการฝึกนานพอสมควร

1.2 มีการใช้สื่อการเรียนการสอนหลาย ๆ อย่างผสมกันตามความเหมาะสมของเนื้อหาและความสามารถของเด็ก เช่น เกม เพลง หนังสือส่งเสริมการอ่าน หนังสืออ่านเพิ่มเติม รูปภาพ แถบประโยค แบบฝึกหัด วิद्यุ และหนังสือพิมพ์ สื่อเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น เดล (Dale, 1959 อ้างใน ชม ภูมิภาค, ม.ป.ป. หน้า 22) ก็ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการเรียนการสอนว่าเป็นเครื่องสร้างฐานที่เป็นรูปธรรมแก่ความคิดรวบยอด เป็นสิ่งที่สร้างความสนใจแก่นักเรียนเป็นอย่างดีและให้ประสบการณ์ ซึ่งไม่สามารถได้รับโดยวิธีอื่นจึงช่วยให้การเรียนรู้มีความลึกซึ้ง มีประสิทธิภาพ และมีความหลากหลาย จะสังเกตได้ว่าเมื่อใช้เกมในการนำเข้าสู่บทเรียนเด็ก ๆ จะตื่นเต้น สนุกสนาน มีความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมและมักจะถามว่าเมื่อไรครูจะให้เล่นเกมอีก และจากการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษา เรื่อง ไทยมุง หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชุดรู้ข่าว-เล่าเรื่อง เล่ม 2 เด็ก ๆ จะชอบมากและจะขอยืมไปอ่านที่บ้าน ดังนั้นการสอนข่าว เหตุการณ์และวันสำคัญโดยใช้สื่อประกอบเป็นวิธีการที่จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ช่วยเปลี่ยนสิ่งที่ เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม และสร้างบรรยากาศที่ดีในขณะที่เรียนด้วยการทำกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ จนเกิดความคิดรวบยอดได้ เป็นผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

1.3 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยจัดตามขั้นตอนในแผนการสอน ซึ่งได้แก่ ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุปและนำไปใช้และขั้นวัดผลประเมินผล ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอนนั้นเป็นการนำเสนอกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายและชัดเจน ทำให้สะดวกในการนำไปใช้สอน ซึ่งต่างจากการสอนปกติจะมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ในลักษณะรวม ๆ เช่น ให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มหาข่าวสมาชิกในกลุ่มนำข่าวเสนอต่อกลุ่มทีละคน เพื่อคัดเลือกข่าว ตัวแทนกลุ่มนำข่าวที่คัดเลือกไว้รายงานหน้าชั้นเรียน กลุ่มอื่น ๆ ชักถามปัญหาและส่งตัวแทนวิจารณ์ ผู้เล่าข่าว วิจารณ์ข่าว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข่าว และนำข่าวติดที่ป้ายนิเทศ ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะรวม ๆ ที่ไม่มีการนำเสนอกิจกรรมการเรียนที่น่าสนใจซึ่งมีผลทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่กระตือรือร้นที่จะเรียน

ดังนั้นการนำกระบวนการสอนข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญที่มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายไปใช้กับกลุ่มทดลองจะพบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนและให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่ากลุ่มที่เรียนตามปกติ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

1.4 มีการวัดและประเมินผลหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกหัดภายหลังที่การสอนสิ้นสุดลงในแต่ละแผนทำให้ทราบข้อบกพร่องของผู้เรียนแต่ละคน แบบฝึกหัดเป็นสิ่งกระตุ้นให้นักเรียนสนใจอยากทราบความสามารถของตนเอง ทุกครั้งที่มีการตรวจแบบฝึกหัด นักเรียนจะมารุมล้อมครูเพราะต้องการทราบว่าตนเองได้คะแนนเท่าไร เมื่อเฉลยแบบฝึกหัดนักเรียนจะตั้งใจฟัง ดังนั้นการใช้แบบฝึกหัดในการวัดและประเมินผล เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องใช้ในการสอนข่าว เหตุการณ์และวันสำคัญ ทำให้นักเรียนมีความสนใจและตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้นตามลำดับ

2. นักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความคิดรวบยอดด้านความมีวิจารณญาณและความสนใจต่อข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

2.1 การเตรียมตัวของครูผู้สอนและตัวนักเรียนผู้วิจัย ได้ศึกษาแผนการสอนอย่างละเอียดและเตรียมสื่อที่จะใช้ประกอบการสอนทุกครั้ง การเตรียมตัวนักเรียนนั้นได้เตรียมความพร้อมด้านการแบ่งกลุ่ม การทำสมุดสะสมข่าว การฟังเรื่องราวเพื่อจับใจความสำคัญ การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญและวิเคราะห์วิจารณ์ และการเล่าข่าว ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้เกิดความพร้อมที่จะเรียนเนื้อหาใหม่ต่อไป นักจิตวิทยาชี้ให้เห็นว่าเราสามารถช่วยให้เด็กเกิดความพร้อมขึ้นได้โดยการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้ (พรณี ชูชัย, 2522, หน้า 24) ที่ว่าการจัดสิ่งแวดล้อม จัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับเด็กจะช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้ ดังนั้นความพร้อมจึงมีประโยชน์ต่อครูและผู้เรียนมาก ทำให้เกิดแนวคิดที่ดีในการจัดการเรียนการสอน ดังที่ สุโท เจริญสุข (2514, หน้า 81-82) ได้สรุปคุณค่าของความพร้อมไว้ว่า ทำให้สะดวกแก่การเรียนการสอน เพราะจะช่วยให้จัดเรื่องที่สอนเหมาะสมกับความพร้อมของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจแจ่มแจ้ง จดจำได้สะดวก ไม่เป็นการฝืนใจทำลายสุขภาพของเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจ อีกทั้งช่วยให้ความมุ่งหมายของการศึกษาบรรลุผลสมบูรณ์เป็นส่วนรวมคือ ให้เด็กมีชีวิตอยู่ด้วยความราบรื่นในสังคม โดยการใช้ความสามารถของเขาอย่างเต็มที่ เหมาะสมกับสภาพชีวิตที่เป็นจริงของเขาเอง การเตรียมตัวนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนเรียนนั้น ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปหาข่าวมาล่วงหน้า โดยบันทึกส่งครูทุกครั้ง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษาและให้สมาชิกของกลุ่มร่วมกันพิจารณาคัดเลือกข่าว โดยมีครูให้คำแนะนำและช่วยเหลือ เพื่อให้ได้ข่าวที่มีประโยชน์นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เมื่อได้ข่าวแล้วก็จะ

ให้คนที่รายงานข่าวมาซักซ้อมอ่านข่าวให้ครูฟังก่อนที่จะนำไปรายงานหน้าชั้น ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจในตนเอง รายงานข่าวด้วยเสียงดัง ชัดเจน ซึ่งต่างจากกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เตรียมความพร้อม เด็กจะขี้อาย ไม่ค่อยมั่นใจในการรายงานข่าว ดังนั้นการเตรียมความพร้อมในการเรียนข่าว เหตุการณ์และวันสำคัญ จึงเป็นการจูงใจในการเรียนขั้นพื้นฐานได้เป็นอย่างดี เพราะช่วยให้เด็กเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาต่าง ๆ ได้ดี จนเกิดความคิดรวบยอดได้ จากการทดสอบนักเรียนทั้งสองกลุ่มผลปรากฏว่ากลุ่มที่เรียนด้วยแผนการสอนที่พัฒนาขึ้น ซึ่งได้เตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความคิดรวบยอดด้านความมีวิจารณญาณ และความสนใจต่อข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญ สูงกว่ากลุ่มที่เรียนตามปกติ

2.2 การดำเนินการสอน ผู้วิจัยได้สอนตามขั้นตอนของการสอนข่าว และเหตุการณ์ 5 ชั้น และใช้วิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยกระบวนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความคิดรวบยอดด้านความมีวิจารณญาณ และความสนใจต่อข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นเพราะกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการกลุ่มในกลุ่มทดลองเป็นกิจกรรมที่กำหนดให้เด็กได้ศึกษาวิเคราะห์ข่าวกับเพื่อน ๆ ในกลุ่มย่อย ก่อนที่จะมีการวิเคราะห์อภิปรายในกลุ่มใหญ่ ทำให้นักเรียนมีโอกาสร่วมอภิปรายอย่างทั่วถึงและรู้สึกเป็นอิสระ กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจารณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนของ สมิท ครอส และแอทกินสัน (Smith, Krouse and Atkinson, 1961) ที่ว่าการเรียนโดยวิธีแบ่งกลุ่มย่อยนักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปรายได้อย่างทั่วถึงและอิสระ (เยาวยา เดชะคุปต์, 2516 อ้างใน พจนานุกรมศัพท์สันธาน, 2533 หน้า 117-118) เมื่อผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนร่วมกับผู้อื่น ผลการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถค้นพบสิ่งที่ต้องการเรียนรู้และเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถ่องแท้ (เยาวยา เดชะคุปต์, 2516 อ้างใน ฉันทนา ภาคบังกช, 2518 หน้า 33)

การสอนข่าวและเหตุการณ์ด้วยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ โดยมีหลักการที่ว่า ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พยายามให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้ให้ทั่วถึงกันมากที่สุด จึงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี นอกจากนักเรียนจะเกิดการเรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรม

การเรียนรู้ด้วยตนเองแล้ว การที่นักเรียนมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นทำให้เกิดความคิดรวบยอดในสิ่งที่เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีด้วย เพราะการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้เป็นอย่างดีทุก ๆ ด้าน เมื่อบุคคลมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น (เยาเวพา เดชะคุปต์, 2516 อ้างใน พจนา ทริพย์สมาน, 2533, หน้า 118) การสอนข่าว เหตุการณ์และวันสำคัญด้วยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ทำให้บรรยากาศการเรียนสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่าย นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียน ซึ่งสังเกตได้จากการนำเข้าสู่บทเรียนในการสอนแต่ละครั้ง

การเรียนข่าวและเหตุการณ์ที่เน้นการทำงานร่วมกัน ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญตามหลักการสอนด้วยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ โดยพยายามให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้จากกลุ่มให้มาก จากการอภิปรายซักถามและวิเคราะห์เนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ดี มีทักษะในการวิเคราะห์ข่าว มีวิจารณญาณต่อข่าวและเหตุการณ์ เพราะวิธีสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์จะช่วยฝึกทักษะในการใช้วิจารณญาณตัดสินใจ แก้ไขปัญหา ฝึกทักษะในการวิเคราะห์ วิเคราะห์ ทำให้ตัดสินใจได้ว่าสิ่งใดดี ไม่ดี ควรไม่ควร (ทิตนา เทียนเสมอ, 2515, หน้า 30)

สำหรับกิจกรรมการศึกษาวิเคราะห์ข่าวตามแผนการสอนปกติ เป็นการศึกษาวิเคราะห์ข่าวร่วมกันทั้งชั้นทำให้การแสดงความคิดเห็นไม่ทั่วถึง นักเรียนที่กล้าแสดงออกจะพูดและอภิปรายตอบคำถามอยู่เสมอ ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ส่วนนักเรียนที่ขี้อายมักจะไม่ยอมพูดเป็นฝ่ายรับฟังมากกว่าทำให้เกิดการเรียนรู้ได้น้อย จะเห็นได้จากผลการทดสอบหลังการทดลอง กลุ่มที่เรียนด้วยกระบวนการสอนที่พัฒนาขึ้น จะมีความคิดรวบยอดด้านความมีวิจารณญาณและความสนใจต่อข่าว เหตุการณ์และวันสำคัญสูงกว่ากลุ่มที่เรียนตามปกติ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พัทธินันท์ พัฒนาศักดิ์ (2528) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการสอนข่าวและเหตุการณ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งพบว่า ความคิดรวบยอดด้านความมีวิจารณญาณและความสนใจต่อข่าวและเหตุการณ์ของนักเรียนที่ครูสอนด้วยแผนการสอนปกติกับนักเรียนที่ครูสอนด้วยระบบการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความแตกต่างกัน นั่นคือ กระบวนการสอนที่พัฒนาขึ้นส่งผลให้มีความคิดรวบยอดด้านความมีวิจารณญาณและความสนใจต่อข่าว เหตุการณ์และวันสำคัญสูงกว่าการสอนปกติ

3. พฤติกรรมการเรียนข่าว เหตุการณ์และวันสำคัญของนักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการสอนที่พัฒนาขึ้นส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายได้ดังนี้

3.1 การหาข่าว พบว่านักเรียนไม่สามารถหาข่าวจากวิทยุหรือโทรทัศน์ได้ อาจเนื่องมาจากที่บ้านของนักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีวิทยุหรือโทรทัศน์ จะมีเป็นบางคนเท่านั้น แต่ก็ไม่สามารถหาข่าวมาเล่าได้เนื่องจากไม่ได้ฟัง ฟังไม่ทัน ฟังแล้วไม่สามารถจับใจความสำคัญของข่าวได้ ผู้วิจัยได้ใช้เทปบันทึกข่าวจากวิทยุ แล้วนำไปเปิดให้นักเรียนฟังหลาย ๆ รอบ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มบันทึกข่าว เพื่อนำไปรายงานหน้าชั้น ส่วนการหาข่าวจากการพบเห็นด้วยตนเองในห้องกิน และจากคำบอกเล่าของผู้อื่น นักเรียนบางคนก็ไม่สามารถหาข่าวได้ ก็จะไม่มีการบันทึกข่าวส่งครูและมักพูดว่าเขียนไม่ได้ ส่วนนักเรียนที่หาข่าวได้ก็จะบันทึกข่าวส่งครูทุกครั้ง จากการบันทึกข่าวของนักเรียนพบว่า นักเรียนเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง การใช้ภาษาในการเขียนยังไม่ดีพอ ดังนั้นการที่นักเรียนบางคนไม่สามารถหาข่าวได้นั้นน่าจะเป็นผลมาจากการขาดแหล่งข่าว การขาดทักษะในการฟังและการเขียนนั่นเอง

3.2 การกรองข่าว (การคัดเลือกข่าว) พบว่านักเรียนไม่สามารถกรองข่าวได้ด้วยตนเอง เนื่องจากนักเรียนยังไม่เข้าใจเรื่องการทำงานกลุ่มดีพอจะสังเกตได้ว่าคนที่เรียนเก่งและกล้าแสดงออก จะได้รับเลือกให้เป็นประธานกลุ่มและเป็นผู้นำในการเขียน การคิดหาคำตอบ ผลงานที่สำเร็จจึงเป็นความสามารถของบางคน มิใช่ของกลุ่มทั้งหมด ในการทำงานกลุ่มประธานกลุ่มมักจะขาดการวางแผน อีกทั้งสมาชิกในกลุ่มไม่รับผิดชอบในการหาข่าว อย่างไรก็ตามการที่นักเรียนไม่สามารถจับประเด็นสำคัญของข่าวได้ก็เป็นอุปสรรคหนึ่งที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถเลือกข่าวที่ดี และเหมาะสมมารายงานได้

ผู้วิจัยจึงได้แนะนำให้นักเรียนได้นัดหมาย เวลาที่จะกรองข่าวในตอนเย็นของแต่ละวัน เมื่อสมาชิกของกลุ่มได้ร่วมกันพิจารณาคัดเลือกข่าวภายใต้การช่วยเหลือของครูแล้ว ต่อไปก็จะกำหนดตัวผู้รายงานข่าว และมีการซักซ้อมการอ่านข่าวให้ครูฟัง จากการอ่านข่าวของสมาชิกแต่ละกลุ่มพบว่านักเรียนอ่านไม่คล่อง ออกเสียงไม่ชัด ผู้วิจัยก็ได้แนะนำแก้ไขการอ่านให้นักเรียนเป็นรายบุคคล

3.3 การรายงานข่าว พบว่า นักเรียนอ่านข่าวมากกว่าการเล่าข่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรินทร์ พัฒาศักดิ์ (2528) นักเรียนจะอ่านตามที่ได้บันทึกไว้ทั้งนี้เพราะนักเรียนไม่สามารถจับประเด็นสำคัญของข่าวได้ หรือเป็นเพราะจำเนื้อหาข่าวไม่ได้ ซึ่งเรื่องนี้ บุญส่ง ลอยสุวรรณ (2527, หน้า 30) กล่าวว่า เด็กบางคนอาจจำเนื้อหาข่าวไม่ได้ โดยเฉพาะ

ป.1-2 ให้ครูใช้วิธีถามนำ ถ้าเป็นชั้น ป.3-4 ก็อาจใช้วิธีถามนำได้เช่นกัน หรือให้นักเรียนย่อข่าว แล้วนำมาอ่าน เมื่อเห็นว่านักเรียนสามารถย่อข่าวได้ดีแล้ว ควรฝึกให้นักเรียนพูดปากเปล่าทั้งนี้ก็ต้องอาศัยเวลาในการฝึกฝนนานพอสมควร

3.4 การวิเคราะห์และสรุปข่าว พบว่า นักเรียนวิเคราะห์และสรุปข่าวด้วยตนเองไม่ได้ ทั้งนี้เพราะนักเรียนจับใจความสำคัญของข่าวไม่ได้ และในชีวิตประจำวันเด็กจะใช้ภาษาถิ่น เมื่อมาเรียนต้องใช้ภาษากลางเป็นผลให้เด็กชาวเขาไม่กล้าแสดงออกในการพูด จึงไม่มีข้อคิดเห็น ข้อคำถาม หรือข้อสงสัยใด ๆ ดังนั้นครูจึงต้องเป็นผู้นำในการวิเคราะห์และสรุปข่าว

3.5 กิจกรรมที่เลือกปฏิบัติในวันสำคัญ พบว่า นักเรียนเลือกกิจกรรมการจัดป้ายนิเทศ การบำเพ็ญประโยชน์ และการปลูกต้นไม้ เนื่องจาก เป็นกิจกรรมที่สะดวกในการปฏิบัติและหาวัสดุภายในท้องถิ่นได้ง่าย จึงทำให้นักเรียนเลือกปฏิบัติในกิจกรรมเหล่านี้

3.6 การเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น พบว่า นักเรียนกล้าแสดงออกให้มาร่วมมือกับโรงเรียน ยินดีเสียสละในโอกาสอันควร เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญด้วยความเต็มใจและสนุกสนานกับการเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งนี้เพราะโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมในวันสำคัญล่วงหน้าทำให้ครูและนักเรียนมีเวลาเตรียมการแสดงได้เต็มที่ เป็นผลให้นักเรียนทุกคนให้มาร่วมมือกับโรงเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดแต่ละครั้ง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนควรเตรียมความพร้อมของนักเรียนในด้านการเรียนเป็นกลุ่ม การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนให้มากขึ้น โดยใช้กลุ่มทักษะเป็นแกนในการเตรียมความพร้อม
2. ควรจัดให้มีการเสริมทักษะการฟัง การรับรู้ ข่าวสารข้อมูลได้ทันเหตุการณ์ปัจจุบัน โดยจัดเสียงตามสายภายในโรงเรียน และเปิดวิทยุให้นักเรียนฟังในตอนเช้า และตอนกลางวัน
3. ควรสอนให้สัมพันธ์กับกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ โดยมุ่งเน้นให้นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้มากที่สุด
4. ครูผู้สอนต้องอดทนใจเย็นและใช้ความพยายามในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และบรรลุจุดประสงค์ของการเรียน ทั้งนี้เพราะภาษาถิ่นมีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียนชาวเขา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญสำหรับนักเรียน
ชาวเขาทำให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ไขการเรียนการสอนข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญ
ให้มีประสิทธิภาพ โดยวิธีอื่น ๆ อีก
2. ศึกษาและพัฒนากระบวนการสอนข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญในระดับชั้นอื่น ๆ
เพิ่มเติม อีกเพื่อให้ได้กระบวนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนชาวเขาในแต่ละระดับชั้น
3. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดรวบยอดด้านความมีวิจารณญาณและความสนใจ
ต่อข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญของนักเรียนชาวเขา